

BRANKHİDLER

Didim – Milet arasındaki kutsal yolun her iki tarafını süsleyen ve arkeoloji terminolojisinde “Brankhide” olarak isimlendirilen yontu grubuna verilen isimdir.

Didyma’daki Apollon kutsal alanı, Perslerin İ.Ö. 494 yılındaki tahribine kadar Brankhidler Ailesi tarafından yönetilmiştir. Bu ailenin kurucusu olan Brankhos’un Apollon’un sevdiği bir delikanlı olduğuna inanılmaktadır. Kutsal kaynak üzerine oturan rahibeye kehaneti bizzat Brankhidler vermiştir. Hem Herodot, hem de Pausanias, Didim’deki kehanet merkezinin İon kolonizasyonundan da eskilere gittiğini rivayet etmektedirler. Brankhidler ailesi Darius’un askerleri tarafından Didim’den kovulmuş ve tapınak İ.Ö. 493 yılında tahrip edilmiştir. Bu esnada bronzdan yapılmış olan Apollon kült heykeli Ekbatana’ya götürülmüştür. Bu saldırıdan sonra su kaynağı kurumuş ve kehanet susmuştur.

Didim – Milet arasındaki kutsal yolun her iki tarafını süsleyen oturur şeklindeki heykeller işte bu ailenin üyelerine aittir. Heykelerin bazılarının kaidelerinde korunan yazıtlardan aile üyelerinin isimlerini öğreniyoruz: Teichiusa’nın kahramanı Chares, Anaximandros’un oğlu Terpsikles, Eudemos vb. Aile üyeleri kendi heykellerini bu kutsal yolun her iki tarafına diktirterek tanrıya adak olarak sunmuşlardır. Günümüzde bu heykeller, Londra, Paris, Berlin, İstanbul gibi çok değişik merkezlere dağılmış durumdadır.

Oturur şekilde resmedilen erkek ve kadınlardan oluşan bu grupta yer alan heykeller khiton üzerine himation giymiş şekilde resmedilmişlerdir. Manto vücudun sağ üst yarısını açıkta bırakır şekilde vücudun tamamını sıkıca kapatmıştır. Böylece görüntü dışı kapalı ve blok bir yapı arz etmektedir. Kollar dirseklerden kırılarak baldırlar üzerine doğru uzatılmıştır. Heykellerin yapımında kullanılan mermerin Adalardan getirildiği öne sürülmektedir.

Heykeller stillerine göre 570-530 yılları arasına tarihlenmektedirler. Stil kritik açısından tip olarak fazla farklılık göstermeseler de, özellikle her iki bacadan aşağı bırakılan manto kenarı kıvrımlarının stili ile bir sıralama yapmak mümkündür. Dışa kapalı ve blok yapı bütün örneklerin ortak özelliğidir. Ancak geç tarihlilere doğru, aile üyeleri arasına erkeklerin yanı sıra kadınlar da görmek mümkündür. Ayrıca geç örneklerde özellikle mantonun karın üzerindeki bölümünde Geç Arkaik dönemim, zikzaklar şeklinde heriki yana açılan kırlangıç kuyruğu kıvrımlarını görmek mümkündür.